

מהיקות השבת

יו"ר ע"י קהל לובלין בארה"ק

בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזעז שליט"א

תלמידו של פוסק הדור בעל "שבת הלוי" זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו הגה"צ שליט"א ◆

הנחלה שלא מותרים עליה

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

הנפילה מהאגנה

אני מלמד בישיבה תשובה בצפון ארץ הסדש. לפני כחמש שנים בחדש תמוז יצאתי עם תלמידי השעור שלי לשיט בכנרת. תוך כדי שאנחנו שטים, אחד התלמידים התכופף על גדר האגנה, באותו רגע בחור אחר צעק לעברו: הי, זה מסכן! הסתובבתי לראות מה מסכן וכבר ראיתי את הבחור מועד ונופל מהאגנה.

הבהלה שלי היתה כל כך גדולה, הרגשתי סחרחורת ונפילתי מעלף. כפי שספרו לי אחר כך - באותם רגעים היתה בהלה גדולה בקרב הבחורים, גם חבר שלהם נפל לים וגם המגיד שעור התעלה, אה בחסדי שמים שהה בתוך האגנה איש צנות שידע פעלת הצלה ולאחר טפול התעוררתי והתאוששתי ומגיד רציתי לדעת מה עם הבחור שנפל.

התלמידים אמרו לי: המגיד שעור יכול לראות כאן את הבחור. הבטתי לים ולהפתעתי ראיתי אותו שוחה במים במרחק מה מהאגנה. זעקתי לעברו: איך אתה מרגיש? והוא השיב: קשה לי, אני חביב עזרה!

בחסדי שמים תוך פחות מדקה הצליח המציל למשוך אותו מהמים וחזיון נצלו לשלל. באותו רגע הבטחתי לקב"ה להודות לו מאד על שהציל את תלמידי, ומאז ועד היום אני מודה על זה לה' ואומר בכל יום מזמור לתודה יחד עם בני ביתי, וכן אני מספר את הספור הזה לתלמידי המתחדשים

« המשך המעשה בעמוד ד

לשם שמים ולא בחרו לנחל בעבר הירדן שהוא נגד רצון ה', שעל פן הקב"ה הסכים עמם ואמר "כן בנות צלפחד דברת", וזכו שדין זה נשאר לדורות, שכל אדם שנפטר ואין לו בנים, בנותיו יורשות אותו, ויכמו בן מה שבקשו אותם אנשים שהיו טמאים לנפש אדם לעשות פסח שני, גם כן התקבל בשמים ונקבע דין זה לדורות.

אף לעמת זאת, פאשר בני גד ובני ראובן בקשו ממשה רבנו לנחל בעבר הירדן, משה רבנו לא אמר להם "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם" כדרך שאמר לבנות צלפחד, אלא הוכיחם על פניהם בדברים קשים, וכל מה שאמר משה רבנו הוא מפי ה' (דש"י בפדבר יז ג), אם כן מוכח שהקב"ה לא הסכים לבקשתם.

נתוק ולא ספוח

ולכאורה כמו שארץ ישראל מקדשת על פי ה', משה רבנו היה יכול לספח אליה את עבר הירדן שאף הוא יהיה קדוש בארץ ישראל, ומדוע משה לא עשה כן? אלא הסבה שהקב"ה לא הסכים לבקשתם, היא משום שעקר מעלתה של ארץ ישראל היא שיש בה צדיקים שמלמדים דעת ה' וימנהיגים את העם לפי רצון ה', ויהושע בן נון נבחר מאת ה' להנהיג את העם בארץ ישראל, ומכאן שבני גד ובני ראובן בוחרים להשאר בעבר הירדן, הרי הם מנתקים את עצמם מהנהגתו של יהושע בן נון, ולכן משה רבנו הוכיחם על כך באופן שאינו משתמע

בפרשתנו פרשת דברים משה רבנו דבר גם עם בני גד ובני ראובן על הנחלה שהוא נתן להם בעבר הירדן ומזהיר אותם: "חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל כל בני חיל", והנה בפרשת מטות מספר על כך שפאשר בני גד ובני ראובן בקשו ממשה רבנו להשאר בעבר הירדן, משה רבנו הוכיח אותם בדברים קשים והתחיל את דבריו "האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשבו פה".

וצריך להבין, הרי התביעה עליהם לא היתה רק על כך שהם לא באים להלחם עם אחיהם לכבש את הארץ, אלא על עצם הדבר שהם בוחרים להשאר בעבר הירדן, כמו שאכן בשאר דברי תוכחתו של משה רבנו לבני גד ולבני ראובן, משה רבנו מוכיח אותם על עצם כך שאינם עולים לירש גם הם נחלה בארץ ישראל, שבבקר הם מחלישים גם את כל העם שלא לעלות לארץ ישראל, ואם כן, מדוע משה רבנו מתחיל בדבריו לדבר אתם על המלחמה, שנגרמה מהפסוקים שזה גרם להם לסבר שרק על זה יש עליהם תביעה?

אלו שאלו בהגן

אלא דהנה בני גד ובני ראובן בקשו לקבל נחלה בעבר הירדן וכדגמת זה מצינו שגם בנות צלפחד בקשו לקבל נחלה בארץ ישראל על שם אביהן, אבל ההבדל ביניהם הוא עצום, שבנות צלפחד בקשו נחלה בארץ ישראל פאשר פונתם היא

פניני אגדה

• הרה"צ ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דיישיבתנו •

למי שיכת האבדה?

בנימין אלו אנו מבקשים נחמה לאבדה הגדולה של חרבון הבית, והנה יש כמה סוגי אבדות. יש אבדה נצחית, שפינו שאבדה שוב לא תחוד לבגליה, כגון פאשר נשרף לאדם חפץ וקר מאד שהוא אבד לנצח. ויש אבדה זמנית, כגון פאשר אבד לאדם חפץ במקום שמצויים בני אדם ורשומים על האבדה פרטיו של המאבד, הרי שחפץ זה נקרא אבדה זמנית, עד שישביחו לבגליה.

ובגמרא (קדושין ב:) המשילו את האשה לאבדה, ואמרו שדרך בעל האבדה לחזר אחר אבדתו, וזו"ל מלמדים אותנו כאן על סוג אבדה נוסף, שכל דבר שאבד נצרך לו כדי להשלים את עצמו, אפילו שאבדה זו מעולם לא היתה שיכת לו, כמו אשה שמועלם לא היתה ברשותו של האדם, היא נחשבת לאבדתו, מפני שהוא נצרך לה כדי להשלים את עצמו, עד שהוא נקרא בעל האבדה, שעליו מוטל לחזר אחר אבדתו.

ובענין האבדה של חרבון הבית, אנו יודעים שאמנם הגויים שרפו את בית המקדש בגשמי, אבל היא אינה נחשבת לאבדה נצחית חלילה, כיון שהוא גתיד להבנות, אך נראה שבית המקדש דומה לסוג האבדה הנוסף, מפיו שהוא השלמות של נשמתנו בזה העולם, כלו גם אנו נקראים בגלי האבדה אף על פי שמועלם לא ראינוהו בבנינו, וכל עוד שהוא לא נבנה, כאלו נחוב בלמיי, ולכן בכל שנה ושנה אנו לא מתאשים, אלא מחזירים אחר אבדתנו הגדולה, עד שנזכה בקרוב לחזות בבנין בית קדשנו ותפארתנו, אמן.

לשתי פנים, שאם הם ושארו בעבר הירדן, הם מוסיפים חרון אף ה' על עם ישראל.

ובמקום שגני גד ובני ראובן בינו מדברי תוכחתו של משה שהם טועים ויחזרו בהם מבקשתם להשאר בעבר הירדן, הם דיקו מהמשפט הראשון שמשא אומר להם "האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשובו פה" ובחרו להבין מפה, שכל החטא שלהם הוא רק מה שהם משתמטים ואינם יוצאים חלוצי צבא עם שאר העם למלחמה בכבוש הארץ.

ה' הוא המביא...

וכן הם נגשו שוב למשה רבנו והבטיחו שהם ילכו חלוצים ואמרו בגאווה "עד

אשר אם הביאנום", שבזה החשיבו את עצמם שהם יכולים להביא את העם, במקום שיאמרו את דבריהם בענוה, וכגון שיאמרו 'עד אשר יביא ה' את העם על ידי יהושע עבד ה'".

ואפשר לבאר שגם מה שמשא רבנו אומר להם: "האחיכם יבאו למלחמה" וכו', פונתו היא על מלחמתה של תורה שיוצא לה בני ארץ ישראל, וכן אומר להם משה: וכי רק אחיכם יצליחו במלחמתם עם היצר בארץ ישראל בזכות שהם סמוכים למנהיגם יהושע בן נון, ויעלו מדרגה לדרגה, ואלו "אתם תשובו פה" - שלא תתעלו מהמדרגה שאתם עומדים בה כעת.

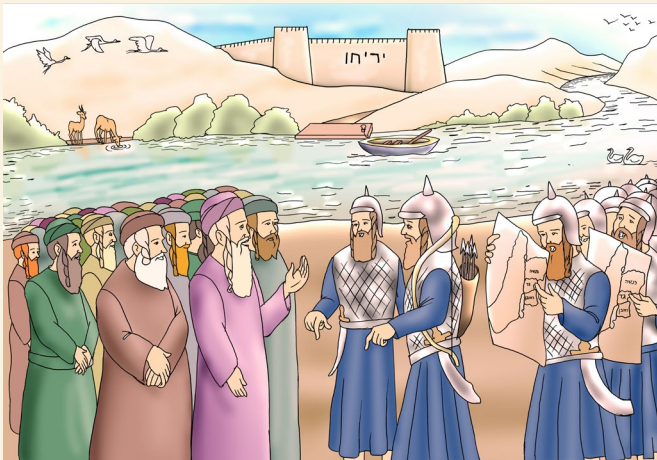
איך החלה הגלות המרה?

כמו שהם אמרו, כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו.

והמקנה הרב שהיה לבני גד ולבני ראובן, העביר אותם על דעת קונם, שבבבור המקנה הם העדיפו לגור ברחוק מעם ישראל ומיהושע בן נון (במ"ד כ, ו) וזה מלמדנו שפאשר יש לאדם נכסים רבים וכל טוב, הוא עלול להתרחק מה' חלילה, שחבתו למזון מעוררת את עיניו ובפרט שהמזון הרב שבגידו גורם לו לסבך שהוא

בפרשתנו מספר שמשא רבנו אומר לבני גד ולבני ראובן: "ה' אלקיכם נתן לכם את הארץ הזאת לרשתה", ולכאורה כיצד אפשר להחשיב שהקב"ה הנחיל להם את עבר הירדן לנחלה, הרי בפרשת מטות מבאר שבשמהם בקשו לנחל בעבר הירדן, משה רבנו הוכיחם על כך? אלא מפיו שמשא רבנו ראה שהם לא קבלו את תוכחתו והם מתעקשים על רצונם להשאר בעבר הירדן, הניח להם ולא הוכיחם שוב, אלא אמר להם שיעשו

בקשה שלילית שהתקבלה

בני גד ובני ראובן נגשים למשה בבקשה להשאר בעבר הירדן, ובתחלה משה רבנו הוכיחם קשות על כך, אך פאשר אמרו שכונתם לעבר חלוצים לפני העם, הסכים עמם משה.

מדוע משה רבנו קבל את בקשתם, הרי מותוכחתו תקשה כלפיהם נכר שבקשתם היא שלילית, גם אם יצאו חלוצים לפני העם, על שהם בוחרים לגור ברחוק מהארץ שה' בחר בה וברחוק מעם ה' וממנהיגיו?

על כך במאמר:

'איך החלה הגלות המרה?'

טוענייה חיים זכו

כתב המוש"ב (סי' רנ"ק ב'): מ'מ'נה לטעם מ'ל תבשיל בערב שבת כדי לתקנו יפה פה'הג', ובסבת הטעימה ממאכלי השבת, כתב במחזור ויטרי (תפילת מוסף של שבת סי' קצא), שהוא כדי שלא יבוא לידי פ'עס על בגי ביתו בלל הקדחת התבשיל, שהרי כתוב בפסוק שטעם הדל'לות הג'ר בשבת הוא משום "וידעת כי שלום אהלך", וכל שכן שבענין זה של הקדחת התבשיל צריך להזהר כדי שלא לבוא לידי פ'עס. וכתב שם שהטעם מתבשילי השבת בערב שבת, מאריכים לו ימיו ושנותיו.

ובענין זה כתב הפרי מגדים (א"א ס"ק א) שגם מי שמתענה בערב שבת יכול לטעם את התבשיל ולפולטו וכמבאר בשו"ע (סי' תקסו א ו"ע במשנ"ב), וכמו כן בערב שבת חזון שאין הת'ר לאכל תבשיל של פ'שר, כתבו הפוסקים, שיכול לטעם מתבשילי השבת ולפולטם.

מאיידך בשו"ת אור לציון (ח"ג סי' כו תשובה ד) כתב, שהגריל בטעימת התבשיל כל ערב שבת, מת'ר לו לטעם ולבלע גם בערב שבת חזון, וכן דעת הגר"ש וואונ'ר (קובץ מ'פית לוי ח"י"ג עמ' מט), שאם יש צורך בטעימת תבשילי הבשר קד'ם השבת, מת'ר לטעם מעט לפי הצד'ה, שאין זה בכלל טעימה האסורה משום ש'מחה, וכתב הילקו"י (שבת עמ' שפט), שמקל מקום לא יתפ'נו לאכילה כדי לברך (עי' שו"ע ריב ב), דהוי חומרא הבאה לידי קולא.

מי זכה להזכר בנביאים

ובתחלה בגי' גד ובגי' ראובן עבדו את ה' כפי הנ'נתם, עד שהתדד'רו ולא ראו ב'ך חסרון, ואלו בגי' ארץ ישראל שהיו קרובים למנהיגים ולשופטים, הרי שגם פא'שר הם פ'שלו בחטאים, הם גלו את החסרונות שעליהם לתקן.

ובהקשר ל'ך א'מרו חז"ל ש'לולי עוונותיהם של ישראל, לא היו לנו את פ'ל דברי הנביאים וספריהם שזכתבו בעקבות עוונותיהם של ישראל, ואכן מ'זמן יהושע ועד שגלו השבטים, מ'ז'ר

(במ"ר כב ו) והם נשארו נקיים גם מהנחלה שהם בחרו לעצמם בעבר ה'ירדן, וב'ך התגלה למפרע שבקש'תם לא היתה עם פ'נה טובה, אלא הם רצו להיות ברשות עצמם, שעל כן חרון אף ה' התחיל מהם, פא'שר הם הראשונים שיצאו לגלות והם היו הגורמים לכל שאר השבטים לגלות ולהפסיד את נחלתם בארץ ישראל.

ההפסדים הגדולים

וב'ך באותן ארבע עשרה שנים של פ'בוש וחלוקת הארץ, כשהם נטשו את נשותיהם ואת ילדיהם לבדם בעבר ה'ירדן, הם הפסידו ב'ך הרבה נפשות שהיו יכולים להביא לעולם אלו היו מעלים אתם את פ'ל משפחתם לארץ ישראל ומקבלים נחלה בארץ ישראל.

וההפסד הגדול ביותר של בגי' גד ובגי' ראובן, הוא מה שבמ'שן פ'ל מאות השנים שהם ובגיהם ובגי' נביהם היו בערב ה'ירדן, לא זכו להסתופף בצל המנהיגים והשופטים שהיו לאחר מכן בארץ ישראל, שעליהם אנו לומדים בספרי הנביאים, שלא היו בדורו של בעז ושל שמשון וכן לא זכו להיות עם שמואל הנביא שהיה שקול כמשה ואהרן, ולא זכו להיות עם דוד מלכנו.

הפסד התורה היומית

וב'ך א'תן מאות שנים שבגי' גד ובגי' ראובן הת'שבו בעבר ה'ירדן, הם ובגיהם ובגי' נביהם הפסידו מאד מ'ך שלא שמעו תורה מפני המנהיגים שהיו בארץ ישראל מ'זמן יהושע ואילך, כי א'מנם התורה נתנה על הר סיני, א'כל כ'ל יום ויום בת קול יוצאת מ'הר חורב, אוי להם לבריות מעל'בונה של תורה, וכתוב: "כי מ'ציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" והי'נו שב'ך יום ויום צריך לקבל את התורה מחדש וללמד מ'נה מה עליו לעשות, ודור דור ושופטיו ומנהיגיו, שמהם צריך לקבל תורה ויראת שמים, ובגי' גד ובגי' ראובן שהיו רחוקים ממנהיגי ישראל הפסידו זאת.

יכול להצליח בכל מה שי'רצה, שהרי הפסד יענה את הכל, וסובר ששוב אינו צריך את עזרת ה' ח"ו ואינו זוכר ש'ך ה' הוא הנותן לה פ'ח לעשות חיל ומבלעדי עזרתו וישועתו האדם לא יכול להצליח ומ'מונו לא יושיעו.

יצאו נקיים מנכסיהם

ומ'צינו שלאחר שמושה רבנו א'מר לבגי' גד ולבגי' ראובן שינקמו את התנאי שהם א'מרו שיצאו חלוצי צבא, הוא א'מר להם: "והייתם נקיים מה' ומישראל", ויבאר שמושה רבנו ר'מו להם, ש'לצד זה שעם ישראל יזכו לקבל נחלה בארץ ישראל, שב'ך הם יזכו לנכסים גשמיים ורוחניים, הרי שבגי' גד ובגי' ראובן בנחלתם בעבר ה'ירדן יהיו "נקיים" מנכסיהם, שלא ירשו את נחלתם בארץ הטובה שהבטיח להם ה', ויפסידו גם את הקניינים הרוחניים שאפשר לזכות להם רק בארץ ישראל תחת הנהגתו של יהושע בן נון.

ובתחלה בגי' גד ובגי' ראובן לא ראו שהם הפסידו פ'ל כ'ה, שהרי הם יצאו חלוצי צבא בראש העם, וראו בעיניהם את הנסים שהיו לעם ישראל ב'ירדן וב'כל זמן הכבוש וחלוקת הנחלות, א'כל בפ'נים שלאחר מכן, הם גלו תחלה מ'ל השבטים

בגי' גד ובגי' ראובן הרגישו בתוך לבם שהם לא עושים כה'ן, שעל כן הם דברו למשה רבנו בלשונות של פ'בד: "עבדיך יעשו כפא'שר אדני מ'צוה" וכן א'מרו "כפא'שר אדני דבר", וכן "את א'שר דבר ה' אל עבדיך בן נעשה", ולשונות אלו נבעו מ'ך שהם ידעו בתוך תוכם שהם לא עושים את רצון ה' באמת, וכדי לפצות את מ'פונם הם דברו אליו בלשונות של פ'בד, א'כל כ'ל זה לא הועיל להם, כי הרי הם הפסידו בעצמם כ'ה שהעדיפו לגור במקום רחב ידים, בעוד שהיה ראוי להם לבחור להסתופף במקום של תורה ויראת שמים, גם אם אינו ב'גדר הנוחות שלהם וגם אם יצטרכו לוותר על חלק מהצאן וכדו'.

עצה מתוקה

הרמ"א מביא (סי' רטז ס"ד) בשם יש אומרים, שהמריח בפת חמה, יש לו לברך שנתן ריח טוב בפת, ויש בכך ללמדנו את חסד ה' הגדול שנותן ריח טוב במאכלים, כי על ידו מתעורר באדם חשק לאכל וכך הוא מתקדם, וכן על ידי ריח המאכלים האדם מגלה אם האכל מקלקל ולא לאכל אותו, והדבר דומה להבדיל לפלא של כלבי גשוש שבריח שלהם הם מזהים דברים נסתרים, כך בבח הריח שאנו מריחים את האכל, אנו מגלים האם הוא מקלקל או שהוא טוב וראוי לאכילה.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, כמה נקדם פניך להודות ולהלל לשמך הגדול על כל החסד אשר גמלתנו, שנתת לנו אכל ושתיה בכל יום ויום מאז שיצרת אותנו ופנינו מלאים ביושר וכלמה על שעברנו על רצונך ומרדנו כך פעם אחר פעם, ואתה בטובך המושכת תמיד להיטיב לנו.

רבנו של עולם, הרי למרדנו חז"ל שכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאלו נחרב בימיו ומה נענה אנו לפניך, אשר זה כמה ימים ושנים שלא נבנה בית המקדש, ואנו דור יתום, איך נזכה לראות בגאולה השלמה?

אנא מלך רחמן, חמל על עמך ורחם על נחלתך, ודקא בגלל שאנו כל כך פחותי מעלה תרחם עלינו ותמנהר ותחיש לגאלנו, כי לולי רחמיך מי יעמד לנו? הריאנו נא בקרוב את פני משיח צדקנו ואת בנינו בית מקדשך, וזכנו להביא לפניך קרבנות תודה ונשיר לפניך שירה חדשה על גאולתנו ועל פדות נפשנו, אמן סלה.

ולקבל דעת ה' על ידי שליח הוא לא כמו שהיו מקבלים דעת ה' מפי יהושע בן נון בעצמו, וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין ה.) שאמר הקב"ה למשה 'דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור', כלומר, שאין מן הראוי לקבל תורה מיהושע על ידי הזקנים שבדור, אלא צריך לקבל תורה מפי יהושע בעצמו, שהיה המנהיג שבדור, וכל שכן שאין מן הראוי לקבל דבר ה' מיהושע דרך שליח בלבד.

מה שמנו מצווה רציחה

וכתוב בתורה שבעבר הירדן היו צריכים שלש ערי מקלט ואפילו שהם היו רק שנים וחצי שבטים, ובארץ ישראל גם היו שלש ערי מקלט וזה הספיק לתשע וחצי השבטים, ובמקראים חז"ל (מכות ט:) שזאת משום שנגלעד שבעבר הירדן יש הרבה רוצחים, והנה שבארץ ישראל, שהיו לעם את מנהיגי ישראל, היה די להם בשלש ערים, כי המנהיגים למדו אותם יצאת שמנים ומדות טובות ולא באו הרבה לידי רציחה, ואילו בעבר הירדן, שלא היו להם מנהיגים, הם נכשלו הרבה ברציחה, כי טעו להתיר זאת לעצמם.

והדברים אמורים גם לדורנו אנו, שעלינו לצית להוראותיהם של גדולי ישראל וכגון מה שצטקו כל גדולי ישראל ובראשם מורי ורבי מרן 'פוסק הדור' בעל שבט הלוי יצחק"ל, על הנגע הקשה מנשוא של המקשירים הטמאים, שעלינו להרחיק אותם ממחננו, מבלי לחפש כל מיני תרופים שונים להתיר אותם או מקצתם.

את כל זה בלי אסון ונקזים רבים שהיו עלולים להגרם מכך ח"ו.

מלבד התודה לה' שאני רוצה לפרסם בזה, אני חושב שיש בכך לקח לבחורים ולילדים ולכל מי שנוסע לכל מיני מקומות, להזהר מאד מכל מיני סכנות וכן להזהר על קדשת העינים ולא להמציאות במקומות שאין רוח חכמים נוחה מהם, וכך הסב"ה ישמרנו מכל צרה ונקז, אמן.

בתודה, מ. ו. חיפה

בנביאים רק מה שהיה בארץ ישראל, ואילו על מה שהתרחש עם בני גד ובני ראובן כמעט ולא מזכיר כלל.

וימן הסתם הם עסקו בתורה, אבל כיון שלא היו בקרבת המנהיג והשופט שהיו בדורם, לכן גם פשהו למדו בפרשת שלח את גנות המרגלים ובענש שלא להכנס לארץ ישראל, הם לא התעוררו מכך לעלות לארץ ישראל ולהסתופף בנחלת ה' עם הנביאים והשופטים, שעל פניו יש אסור לצאת לחוץ לארץ, ואף אלימלך שהיה גדול הדור נתבע על כך שיצא לחוץ לארץ, כי שם אין את מנהיגי ישראל.

שנים מקרא עם לקח מתוק

ואמרו חז"ל שצריך לומר שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו את הפסוק של הערים שבעבר הירדן: "עטרות ודיבון" וכו', ונראה לבאר שהחז"ל נקטו דוקא את הפסוקים הללו שגם עליהם צריך לחזר פעם שלישית באמירת התרגום, מפני שיש בהם לקח גדול, שמהם ילמד האדם שלא לטעות בבני גד ובני ראובן ושלא להעדיף לגור בכל מיני עירות משבחות כעטרות ודיבון וכו' שהן עירות משבחות ואפילו העיר נבו ששם קבורים שני צדיקים גדולים משה ואהרן, אין להעדיף על פני מגורים במקום תורה, וכמו שאמר רבי יוסי בן קסמא (אבות פ"ו) אפילו אתה נותן לי אלפי אלפים דינרים של זהב, אין אני דר אלא במקום תורה.

ובבחינתם להשאר בעבר הירדן בלי מנהיג, הם הצטרכו בכל פעם לשלח שליחים לשאל את דבר ה' מיהושע,

המושך מתיקות הניסים בכל שנה, וכעת אני אשמח לפרסם את הנס הזה לקוראי הגליון הנפלא "מתיקות השבת".

יצונו, כי בימים שאחרי כו. באשר הבחור כבר התאושש, שאלתי אותו: איך זה סרה? והוא הסביר לי שהוא עשה מעשה שטותי, שרצה להתלות על הגדר ולהפחיד את חבריו באלו הוא נופל, ואז הוא באמת מעד ונפל, והנס הגדול היה שהוא ידע לשחות ושעברנו